

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno, četrtletno K 16:50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 5:—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 16. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Za zgradbo železnice v Prekmurje.

Ker pripada proga Radgona-Špilje k Avstriji je ves ljutomerski okraj, kakor tudi Prekmurje in severozahodni del Medžimurja brez železniške zveze. Zato je nujno potrebno, da se spoji Ljutomer na eni strani preko Belatincev z Mursko Sobotico, na drugi strani pa s progo Pragersko-Čakovec.

Na shodu dne 21. septembra 1919 v Vuzmetincih zbrani župani občin: Središče, Obrež, Vodranci, Vitan, Kog, Jastrebeci, Hermanci, Sv. Miklavž, Presika, Badličan, Pihovci, Stanelinci, Dobrava in Strigova prosimo, da upošteva vlada sledeči predlog: Železnica naj se izpelje iz Ljutomera čez Stročjo vas pod Staro goro skozi Vuzmetince po Vodranski dolini v Središče. Ta proga je iz sledečih gospodarskih razlogov najboljša ker: 1. teče skozi zelo obljudene kraje, iz katerih se izvaža največ vina ljutomersko-ormoškega okraja, nadalje: sadja, lesa in živine. 2. Gravitirajo na to progo sle-

deče zveze: a) Medžimurje s Strigovo v Vuzmetince; b) fara Sv. Miklavž z Jeruzalemom, Brebrovnikom, Kajžarjem, Vinskim vrhom, Temnarjem itd. v Vuzmetince; c) fara Sv. Bolfenk na Kogu v Vodrance; č) južnozahodni del Medžimurja na Presiko. 3. Vse ozemlje, ki bi imelo od te železniške zveze dobiček, obsega nad 10.000 ha, izmed teh 1400 ha vinogr. in 4000 ha gozdov ter ima nad 9000 prebivalcev. 4. Na Presiki, $\frac{1}{4}$ ure od Vuzmetince se je odkrila močna žila črnega premoga, ki čaka samo na promet. Ves kraj je po mnenju izvedencev poln premoga. 5. V Stari gori je po mnenju izvedencev sol. Nahaja se tam več izvirov močno slane vode. 6. Proga Ljutomer-Središče bi tekla ves čas po ravnem in trdnem ozemlju; ne bi bilo treba ne predorov, ne večjih mostov in nasipov. 7. V Središču je obsežen kolodvor, ležeč na ravnini in zmožen največje razsežnosti, česar v Ormožu ni. 8. Z zvezo Ljutomer-Središče bi bil vpostavljen važen člen proge iz Zagreba čez Varaždin v Središče, Ljutomer, Mursko Sobotico proti severu na Bratislavo.

Proga Ljutomer-Ivanjkovci-Ormož ne bi imela za okraj nobenega pomena ker pretežna večina v bližini proge ležečih vinogradov radi prevelike strmine ne bi mogla voziti svojih pridelkov na isto. Tam ležeči kraji lesa sploh ne izvažajo, a tudi drugih pridelkov ne. Vse ozemlje, ki gravitira na progo Ljutomer-Ormož ima le 4000 prebivalcev, 900 ha gozdov in 560 ha vinogradov.

Razven tega ne leži ob celi progi nobena večja vas, med tem ko gravitira na progo Ljutomer-Središče ogromen gospodarski okoliš z močnimi vasmimi in trgovino Strigovo. Predno se definitivno določi potek proge, zahtevamo, da pošlje vlada, v naše kraje izvedence, ki bodo natančno proučili teren in gospodarske razmere in se še le potem odločili za to ali ono progo.

Agrarna reforma.

Glavni poverjenik za agrarno reformo v Sloveniji je izdal odredbo glede letošnje oddaje zemlje v zakup, ki določa:

1. Nobeno poljedelsko zemljišče ne sme ostati neobdelano.

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(57)

V namenoma popolnoma nedolžnih besedah, ki sem jih dobro razumela, me je podučil, da so zasledili par nepričakovanih dejstev, ki so uničila vse prejšnje razloge sumnje in vsled česar je nepotrebno ono majhno iznenadenje, ki sem ga nameravala.

V pismu gospod Durand ni bil omenjen. Vendar se je pa glasil zadnji stavek:

Pustite vse skrbi in pazite edinole na svojo pacientko!

Dvanajsto poglavje.

Moja pacientka je spala to noč spanje pravičnega. Jaz nisem mogla zatisniti očesa. Udarec, ki sem ga dobila s tem, da nisem smela delati v odločilnem trenutku, negotovost o njegovem vzroku in pomenu in moji dvomi o njegovem učinku na položaj gospoda Duranda, vse to me je kar najbolj vznemirilo in do jutraj sem o tem razmišljevala.

Bila sem zelo utinjena in sem morala tudi tako izgledati, ko je pri prvih žarkih medlega jutranjega solnca polagoma odprla oči gospodična Grey ter me iznenadila, ko sem je opazovala. Njen nasmehljaj je kazal

njeno odkrito sočutje. Slisnila mi je roko ter dejala:

»Vi ste gotovo vso noč ob moji postelji bdeli? Nikdar še nisem videla nikogar, ki bi tako utrujeno izgledal, kakor vi — ali tako dobro«, je končala s svojim mehkim glasom.

Ljubše bi mi bilo, če bi ne izgovorila zadnje besede. V onem hipu ni soglašala s mojim položajem, morda ni nikdar soglašala. Dobro! Jaz! Ko vendar niso bile moje misli pri njej, marveč pri gospodu Durandu. Ko vendar nisem imela v srcu čuta olajšanja, marveč čut nedolžnega obžalovanja, ker nisem mogla izvesti svojega velikega poskusa ter tako dokazati v svoje lastno zadoščenje popolno nedolžnost svojega ljubimca, celo na škodo duševnega miru tega zaupljivega dekleta, kateremu bi že samo misel na zločin zadala smrtni sunek.

Gotovo sem zardela ter prišla v očitno zadrego, kajti njene oči so se razlasiile, in z bojazljivim nasmehom je šepetala:

»Ni vam prijetno, če se vas hvali — zopet druga vaš čednost. Vi imate, toliko čednosti. Jaz samo eno; ljubim svoje prijatelje«.

To je bila resnica. Videlo se je, da ji je bila ljubezen življenje.

En hip sem trepetala. Kmalu bi zadala tej nežni duši neozdravljivo rano. Ali je že na varnem? Nisem bila tega gotova. Moji

lastni dvomi še niso bili uničeni. Z veliko nestrpnostjo sem pričakovala časnikov. Gotovo bodo prinesli novice. Kakšne novice? To je bilo vprašanje?

»Ali mi boste danes zjutraj pokazali moja pisma?« je prosila, med tem ko sem bila v njeni bližini zaposlena.

»To je odvisno od doktorja, ne od mene«, sem rekla smehljaje se. »Toda danes se počutite mnogo boljše!«

»Tako zelo me boli, ker ne smem brati svojih pisem«, je mrmrala, »ali pa napisati eno besedo, da ga pomirim«.

Tako mi je povedala svojo srčno skrivnost in mi je nehote naložila še drugo težo k velikemu bremenu, ki sem ga nosila. Nato sem jo pustila samo.

Ravno sem pripravljala zajtrk za svojo bolnico, ko je stopil gospod Grey v sobo ter se srečal z mojim pogledom. Držal je neki časopis v rokah. Kmalu bi mi srce zastalo, ko sem videla, kako vznemirjeno je bilo njegovo obnašanje in nemirni njegovi pogledi. Ali so to povzročile te vrstice? Le s težavo sem obrnila oči od časopisa, ki ga je tako držal, da sem mogla brati debelo tiskane nadoise. Toda tega si nisem upala storiti, dokler me je gledal.

»Kako gre gospodični Grey?« je vprašal v zadregi. »Ali ji gre danes zjutraj boljše ali slabše?«

(Dalle prib.)

2. Vsak veleposestnik sme obdelovati v svoji režiji le toliko zemlje, kolikor je more obdelovati sam kot strokovni vodja s svojo gospodarsko družino, v katero spada tudi primerno število doslej na veleposestvu zaposlenih nastavlencev in delavcev.

3. Vse ostalo zemljišče mora oddati uprava veleposestva še to jesen v najem onim občanom na veleposestvu interesiranih občin, ki se preživljajo deloma ali pa v celoti z obdelovanjem zemlje, pa zemlje sploh nimajo ali pa jo imajo manj nego jim je treba za preživitev njihovih rodbin; nihče teh zakupnikov pa ne sme dobiti na podlagi te odredbe več zemlje v zakup, nego jo more, všteti njegovo lastno zemljišče, obdelati s svojo rodbino.

4. Kot najemniki imajo vselej, zlasti pa v slučaju, da zemlje primanjkuje, prednost dobrovoljci in vojaki, ki so se borili za osvoboditev in ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, invalidi ter vdove in sirote padlih vojakov.

5. Vsak podnajem je strogo prepovedan.

6. Oddaja zemljišča v najem potom dražbe je nedopustna.

7. Najemščina v nobenem slučaju ne sme presegati dosedanje svoje višine ter se sme zahtevati in plačevati le v denarju.

8. Najemna pogodba se sme glasiti le na eno leto. Glavni poverjenik bo po preteku najeminske dobe podaljšal pogodbo vsem onim kmetovalcem, ki bodo v najem vzeto zemljišče skrbno obdelali.

9. Vsak najemodalec mora s. staviti imenik vseh najemnikov ter v njem navesti razun podatkov o osebi najemnika število članov najemnikove rodbine, skupno površino vseh od najemnika izkoriščanih njiv, travnikov in pašnikov, površino na najemodajalčevem posestvu od njega v najem vzete zemlje, višino najemnine, preračunane na 1 ha vsake kulture ter skupno svoto najemščine.

10. V slučaju utemeljenih pritožb, odposlal bo glavni poverjenik na veleposestvo ob stroških veleposestnika strokovnjaka, ki bo oddajo v začasni zakup uradoma izvršil. Utemeljene, po dotičnih županstvih uradno potrjene pritožbe proti načinu oddaje zemljišč je pošiljati glavnemu poverjeniku za agrarno reformo; v slučaju, da pritožba ne bo opravičena, plača krivec stroške uradnega poizvedovanja.

Oddajo stelje, drv in lesa onim kmetovalcem, katerih potrebščina iz lastnih posestev ni krita, izvrše do nadaljnjih odredb državni nadzorniki, kjer obstojajo, in sicer le v najpotrebnejši izmeri. Kjer pa nadzornikov dosedaj ni, naj prijavijo kmetovalci svoje potrebe občinam, ki naj skupno in pregledno predlože glavnemu poverjeniku, to pa glede posestev, ki presegajo 200 ha. Občinam se posebnih uradnih ukazov in navodil o tej zadevi ne bo izdajalo.

Drugi listi naj izvolijo ponatisniti to odredbo z dodatnim pojasnilom glede pritožb ter oddaje stelje, drv in stavbenega lesa.

Dnevne novice.

Ljubljansko gledališče podržavljeno. Včerašnji ministrski svet je sklenil podržavljenje narodnih gledališč v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Gledališča v Splitu, Osijeku, Sarajevu, Novem Sadu in Skoplju so proglašena za provincialna in so dotirana z letno podporo 100.000 kron. Letno podporo 20.000 kron dobe vsa mestna gledališča, med njimi tudi gledališče v Mariboru in Varaždinu.

Podpore ljubljanski akademski menzi in dijakom-beguncem. Ministrski svet je v včerašnji seji dovolil kredit v znesku 300.000

kron za ustanovitev ljubljanske akademične menze. Dijakom-beguncem iz okupiranega ozemlja je dovolil podporo v znesku 250.000 kron. „Slovenec“ pravi, da to ni res! Bomo videli.

Sodna imenovanja. Minister za pravosodje je imenoval za deželno sodne svetnike pri okrožnem sodišču v Mariboru: dr. Fr. Peitlerja, dvornega tajnika Fr. Posega, svetnika Oskarja Deva in dr. Ivana Vuka; v Sv. Lenartu: dr. Frana Pichlerja in dr. O. Ilaniga. Za deželno sodne svetnike in predstojnike okrajnih sodišč so imenovani Guido Mihelič za Konjice, Fran Pečnik za Šmarje in Rudolf Potočnik za Rogatec. — Za okrajne sodnike in sodne predstojnike so imenovani: Ivan Romold za Slov. Gradec, dr. Josip Tombak v Kozjem za Marenberg, dr. Anton Stuhec za Ptuj, dr. Milko Gaber za Ljutomer, dr. Hinko Irgolič za Zgornjo Radgono. — Za sodnike na stalnem mestu: dr. Martin Senior v Mariboru, dr. Ivan Hojnig v Gor. Radgoni, dr. Hinko Schreiner v Ptuj, dr. Alojzij Lešnik v Slov. Bistrici, Julij Kuder v Sv. Lenartu, dr. Leopold Vičar v Konjicah, dr. Vladimir Travner v Ptuj, Fran Suhadolnik v Rogatcu, dr. Mile Jenko v Ptuj. — Za sodnike brez določenega službenega mesta: Josip Vejnar in dr. Martin Rus. — Premeščen je okrajni sodnik Josip Lenard iz Ljubljane v Maribor.

Imenovanje pri državnem pravdnistvu. Minister za pravosodje je imenoval v Mariboru: za državnega pravdnika dr. Mirka Grasselija, za namestnika sodnika Viljema Lavrenčaka v Litiji in sodnika dr. Ivana Jančiča.

Zdravniška imenovanja. Za definitivne primarije so imenovani zdravniki dr. Mirko Čeranič na kirurški, dr. Ivan Matko na internem oddelku javne bolnišnice v Mariboru.

Imenovanja na pošti. Za nadpoštara v Omožu je imenovan poštar Viktor Treven; za nadpoštara v Konjicah pa poštar Viktor Wagner.

Izpremema pristojbin za telefonske pogovore. Vsled odloka poštnega ministrstva so stopile s 15. septembrom sledeče telefonske pristojbine za enoto navadnega pogovora v veljavo: v krajevnem prometu iz telefonskih govorilnic 20 par = 60 vin.; v medkrajevnem prometu: prvi pas, oddaljenost do 50 km 50 par = 1 K 50 vin.; drugi pas, oddaljenost od 50 do 100 km, 1 dinar = 3 krone; tretji pas, oddaljenost od 100 do 200 km, 2 dinara = 6 K; četrti pas, oddaljenost nad 200 km, 3 dinare = 9 K; pristojbina za službeno obvestilo, poziv na pogovor ali odpoved 1 dinar = 3 K. Pristojbina za Dunaj ostane do nadaljnjega ukrepa dosedanja.

Redno maturo na mariborski državni gimnaziji so v jesenskem roku napravili sledeči abiturienti, bivši vojaki: Bezjak Jožef iz Samušana, Franc Ernest iz Ponikve, Gajšek Karol iz Konjic, Turin Ivan iz Poljčan, Zidanšek Jakob iz Špitaliča in Zorec Franc iz Partinje.

Potvarjanje poštne znamke v Prekmurju. V Prekmurju so se začele spravljati v promet potvarjene poštne znamke, na katerih so čez sliko natisnjene črke: „SHS“. Opozarjamo občinstvo, da se strogo kaznuje ne le potvarjanje poštne znamke, ampak tudi njih spravljanje v promet. Občinstvo naj v interesu države naznani ponarejalce in razpečevalce potvarjenih znamk bližnjemu poštnemu uradu ali pa osebam javne varnosti.

Glasbena Matica Maribor prosi stariše gojencev, da se sigurno zgledajo ali sami ali njih otroci, ki so se vpisali v glasbeno šolo v soboto od 9. do 12. ure dopoldne ali od 13. do 16. ure popoldne ali pa v nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne v društvenih prostorih, t. j. v III. nadstropju nad Götzovo koncertno dvorano, v prejšnji filharmoniji, da se določijo za vsakega posameznega učenca učne ure. Moški zbor se vabi k prvi pevski vaji v torek dne 7. t. m. ob 20. uri zvečer v društvene prostore (nad Götzovo koncertno dvorano).

Telov. društvo „Sokol“ v Mariboru: Dijaki vseh srednjih šol, ki so dosegli 13. leto se lahko vpišejo k sokolski telovadbi v četrtek, petek in soboto od 17. ure (5 ure) popoldne naprej v šoli v Reiserjevi ulici. Vsi vpisani dijaki se sestanejo to soboto v telovadnici v isti šoli o 17. uri popoldne v svrhu določitve telo-

vadnih ur kakor tudi razdelitve v dva telovadna oddelka. S telovadbo se prične prihodnji teden. — Vaditelj: Dr. Irgolič.

Velik ljudski tabor, ki se vrši v nedeljo dne 5. oktobra t. l. ob vsakem vremenu pri romarski cerkvi Sv. Križa nad Dravogradom (1 in pol km od postaje Dravograd-Meža). Dopoldne: Ob pol 10. uri sv. maša, sodelujejo mariborski g. pevci. Po sv. maši tabor. Nastopijo razni govorniki iz Korotana, Štajerske, Kranjske in Primorske. Popoldne: Ob pol 15. uri narodna veselica. Petje, govori, dražbanje in domača zabava. Mili Slovenci in mile Slovenke iz Slovenskega Korotana, iz Labodske, iz Dravske doline in Maribora, iz Mežiške, Mislinske, Šaleške, Savinjske doline in Celja! Prihitite vsi na velepomembni tabor. Tužni Korotan Vas vabi in kliče! — Slavnostni odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Račjem priredi v nedeljo, dne 5. oktobra ob 14. uri popoldne Vinsko trgatv v vseh prostorih restavracije g. F. Lašica v Račah (pri kolodvoru). Na sporedu je šaljiva pošta, boj z konfeti in prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo orodja in društvene obleke vabi se uljudno na mnogobrojni obisk. Odbor.

Opozorjamo cenj. naročnike naj takoj poravnajo naročnino, da ne bomo primorani dopošiljanje lista ustaviti.

Iz porotne dvorane.

V ponedeljek 29. in torek 30. septembra.

Dve obsodbi na smrt.

Že v poletnem zasedanju porote se je vršila razprava zoper pet fantov iz gornje-radgonske okolice, a je bila preložena, ker so obtoženci pri razpravi spremenili svoj zagovor in je bilo potrebno, zaslišati še nove priče.

Obtoženi so roparskega umora, ki se je zgodil na nenavadno grozovit in surov način.

Blizu pota, ki vodi od glavne ceste Radgona—Sv. Jurij ob Ščavnici proti Policam so našli 5. decembra 1918 mrtvo truplo sedemnajstletnega fanta. Pri mrliču so našli nekaj steklenic z zdravili, en recept, glaseč se na ime Fekonja, vžigalice, par cigaret in nekaj drobiža.

V mrliču, ki je bil ves v krvi, je spoznal posestnik Anton Fekonja iz Brezja svojega sina Jakoba Fekonja. Poslal ga je 29. novembra v Radgono po zdravila za bolno ženo in hčerko. Dal mu je na pot 50 K, razen tega je imel umorjeni pri sebi še okrog 100 K lastnega denarja. Tudi srebrna ura z verižico in rjav kocast klobuk je zginil. Očividno je bilo, da so si neznani morilci prisvojili te reči.

Pri raztelesenju se je pokazalo, da je mrlič ves razmesaren; v prsih je imel 10 zbodljajev, v trebuhu dva in v desnem stegnu en zbodljaj. Po mnenju zdravnikov so bile vse te rane prizadete z veliko silo po večini že na tleh ležeči žrtvi, s kakim zelo ostrim in močnim orodjem, najbrž z bajonetom ali jako močnim bodalom.

O storilcih se dolgo časa ni vedelo nič gotovega. Sum je najprej padel na Franca Kocbeka, delavca iz Polca, da je z umorom v zvezi, ker se je sumljivo vedel kakor človek, ki ima slabo vest. Privedli so ga v zapor, a dolgo je trajalo, predno je priznal svojo krivdo. Ljudje so začeli o umoru govoriti in trditi, da so Kocbek, pa tudi Franc Friedau, viničarski sin v Hercegovčaku in Jakob Kaučič, viničarski sin v Policah, storilci. Pripovedovali so, da si je vzel Kocbek uro, Friedau denar, Kaučič pa klobuk. Friedau je bil tudi radi tega močno sumljiv, ker se je izkazalo, da je hodil 29. novembra s krvavimi hlačami okrog. Tudi se je zvečer 30. novembra pri posestniku Peklarju v Policah pohvalil, da so se dregali in enega ubili. Sumljiva sta postala tudi še brata Peter in Pavel Dokl od Sv. Benedikta. Ta dva sta bila na zelo slabem glasu in se je o njih splošno govorilo, da nameravata koga zaklati in oropati. Pavel Dokl je bil že enkrat kaznovan zavoľjo hudodelstva uboja z deset-

mesečno ječo. Potem se je večkrat bahal, češ kaj je to, če enega človeka zakolje, saj je dobil za to samo 10 mesecev!

Tako »blažilno« vplivajo na zločince mile kazni.

Po tem, kar so obtoženci priznali v preiskavi in kar se je dognalo po pričah, se je izvršilo dejanje tako: 29. novembra sta bila brata Dokl s Fekonjem v Horvatovi gostilni v Radgoni in ko so prišli vun, sta se jim pridružila še Kaučič in Friedau. Šla sta zraven na prigovarjanje bratov Dokl, ki sta jima rekla: »Nocoj še bo kaj!« Na potu proti domu je Fekonja težko hodil, ker je bil pijan. Dohitel jih je še Kocbek in Peter Dokl ga je povabil, naj gre z njimi, »ker bo nocoj še lušno«.

Ko so prišli do Koratovega mosta, sta brata Dokl rekla ostalim: »Sedaj moramo vsi skupaj držati in se ne izdati, tega bomo nocoj zaklali, denar raztalali in ga skupaj zapili.« Nato je stopil Peter Dokl pred Fekonjo in ga z bajonetom zabodel v prsi, da je padel vznak na tla, potem pa so potegnili še ostali štirje bajonete — vsi so služili pri narodni straži v Radgoni — in divje obdelovali na tleh ležečo žrtev. Ko se ni več ganil, so mrliča skupno oropali in odnesli od ceste proč na prostor, kjer so ga šest dni pozneje našli. Brata Dokl sta govorila, da sta jih na fronti že več zaklala, pa sta bila še odlikovana za to in če se bo to izvedlo, tudi ne dobi nobeden dosti več kot 10 mesecev.

V preiskavi so razen Pavla Dokla vsi priznali, pri razpravi pa so začeli tajiti vsi razen Kocbeka in so skušali dokazati, da pri umoru niso bili prisotni. Toda vse to jim ni nič hasnilo. Izkazalo se je, da sta bila Peter in Pavel Dokl neposredna morilca, ostali trije pa so s potegnjenimi bajoneti stali pripravljeni, da jima pomagajo.

Po soglasnem krivdoreku porotnikov sta bila Peter Dokl in Pavel Dokl obsojena na smrt na vislicah, Franc Friedau in Jakob Kaučič na 8 let težke ječe, Franc Kocbek pa na 4 leta težka ječe.

Obrtni in trgovski vestnik.

Zveza med Donavo in Labo. Iz Prage poročajo: Da se zboljša promet po Donavi, nameravajo zgraditi v Požunu moderno pristanišče. Nato hočejo zvezati Donavo z Labo. Pripravljalna dela so že končana. Zveza bo dolga 555 kilometrov. Promet na Donavi bo večala českoslovaška paroplovna akcijska družba, ki je te dni osnovala v Požunu agenturo. Kakor hitro se bo pogodila z jugoslovansko in romunsko vlado, bo otvorila tudi v teh deželah agenture.

Trgovski odnošaji med Italijo in Ogrsko. Iz Rima poročajo: Kraljevski dekret odreja, da se zopet otvorijo trgovski odnošaji med Italijo in njenimi kolonijami na eni strani ter Ogrsko na drugi strani. Vojnega materiala pa ne smejo izvažati na Ogrsko.

Česko-francoska banka. Iz Prage poročajo: Kakor govore v tukajšnjih finančnih krogih, nameravajo ustanoviti v Pragi s sodelovanjem Živnostenske banke česko-francosko banko. Tozadevna pogajanja se bodo v kratkem pričela. Obenem govore, da bo Živnostenska banka zopet zvišala akcijski kapital. Zadnji občni zbor je dal zavodu dovoljenje, da sme zvišati kapital od 120 na 250 milijonov kron. Koncem junija je emitirala za 40 milijonov novih akcijskih, s čemer se je kapital zvišal na 160 milijonov. Zdaj hočejo izdati še nadaljnjih 90 milijonov, kar se bo izvršilo v dveh emisijah ali pa naenkrat.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskega delavca«).

Protičeva akcija ponesrečena.

Beograd, 1. oktobra. Protić se je danes cel dan še pogajal s strankami, da bi zbral večino za svojo vlado. Ker so demokratje in

socijalisti odločno izjavili, da pri njegovi vladi ne sodelujejo, je pritiskal Protić zlasti na Črnogorce, Bunjevce in srbske male strančice, da bi se izrekle za njega. Trifkovičeva in Ribarcova skupina sta pristali na njegove predloge, Črnogorci in Bunjevci pa so odrekli. Brez njih pa bi razpolagal Protić samo z 130 glasovi, dočim bi jih imela demokratsko-socialistična opozicija 136. Protičeva vlada bi bila torej že v naprej v manjšini in bi ne mogla vladati parlamentarno. Ker pa stoji regent odločno na stališču parlamentarizma, je Protić zvečer ob pol 8. uri, ko je bil sprejet v avdijenci, vrnil regentu svoj mandat. Jutri poveri prestolonaslednik sestavo vlade novi osebi. V parlamentu se navajajo najrazličnejša imena, razširjajo vse mogoče kombinacije, a gotovega ne ve nihče. Niti tega ni mogoče dognati, ali bo poverjena naloga sestaviti vlado zopet kakemu nevtralnemu ali pa morda članu Demokratske zajednice.

Za znižanje kvoruma.

Beograd, 1. oktobra. Med poslanci se pojavlja živahno gibanje za revizijo te nesrečne določbe o kvorumu, ki je pravzaprav vzrok, da se krize tako zavlačujejo. Večina narodnega predstavništva se strinja s tem, naj se zniža kvorum na 100 poslancev, kakor je bilo to svoj čas v avstrijskem parlamentu. Na ta način bi izgubil kvorum značaj obstruktivskega sredstva.

Italijanski poslanci se pretepajo.

Berolin, 30. sept. »Lokalanzeiger« poroča iz Berna: Po zadnji seji italijanske zbornice je prišlo v neki kavarni do pravega boja med socialisti in nacionalisti. Obe stranki sta se pretepali ter klicali »Živijo Ljenuin!« oziroma »Živijo d' Annunzio!«. Za orožje so imeli kavarjniško opravo. Le s težavo je napravila policija red.

Reka vleče.

Pariz, 30. septembra 1919. Poročevalec »Tempsa« v Tangerju brzlojavlja svojemu listu: Tu vzbuja uvodnik lista »El sol« veliko vznemirjenje. Pisatelj priporoča svojim rojakom postopanje d' Annunzia kot primer ter zahteva izkrcanje španskih čet v Tangerju. S tem bi se ustvaril fait accompli.

Slab finančni položaj. — Aliiranci hočejo pomagati Avstriji.

Curih, 30. septembra 1919. Gospodarski svet pariške konference se je pred kratkim baval v Parizu z vprašanjem vednega padanja valute lire, francoskega franka, marke in avstrijske krone. Aliiranci se s tem bavijo, da rešijo Avstrijo pred finančnim polomom. Hočejo pomagati Avstriji, vendar pa morejo s pozitivno akcijo še le tedaj pričeti, če bo položaj aliirancev, predvsem Francije in Italije, postavljen na bolj stabilni temelj v gospodarskem oziru. Potem bodo mogli še le napraviti korake za Avstrijo.

Italijanska zbornica razpuščena.

LDU Rim, 30. sept. »Gazetta Ufficiale« (uradni list) objavlja dekret, v katerem se z ozirom na člen 9. ustavnega statuta za italijansko kraljestvo in z ozirom na volilni zakon določa po zašlišanju ministrskega sveta in na predlog ministra za notranje posle, ministrskega predsednika, nastopno: 1. poslanska zbornica je razpuščena. 2. Volilni okraji bodo dne 16. novembra 1919 izvolili ono število poslancev, ki je zanje določeno. 3. Senat kraljestva in poslanska zbornica sta vpoklicana za 1. decembra 1919. Dekret je datiran z dne 29. septembra 1919 in podpisan od kralja ter sopodpisan od ministrskega predsednika Nittijsa.

Vprašanje Reke

Pariz, 1. oktobra. »Chicago Tribune« poroča: Italijanska vojaška stranka hoče še pred volitvami izzvati spopad med d' Annunzijevimi in srbskimi četami in tako italijanski narod prisiliti k vojnemu programu. D' Annun-

zio je zasedel podružnico avstro-ogrske banke in bo izdal papirnat denar, ako bo sedanji položaj še dalje trajal.

Pašić, Smodlaka in Trumbić odidejo iz Beograda.

Beograd, 1. oktobra. Vsled neuspeha Protičeve misije se je Pašić odločil, da odide v Pariz in ostane tam ves čas mirovne konference. Tudi Trumbić in Smodlaka se vrneta nazaj. Poprej pa še obiščeta svojo ožjo domovino Dalmacijo.

General Smiljanić ministrski predsednik?

Beograd, 1. oktobra. Zvečer se razširjajo po mestu vesti, da bo poklical regent vsled izjalovljenja vseh poskusov doseči med strankami sporazum, na vlado uglednega generala, ki bo sestavil nevtralen uradniški kabinet. Kot najresnejši kandidat za to misijo se imenuje poveljnik dravske divizije general Smiljanić, ki je že poklican iz Ljubljane v Beograd. — Potrjene te vesti še niso.

Vojni sod na Reki.

Reka, 1. oktobra. D' Annunzio je proglasil za Reko in okolico vojni sod, ki je stopil takoj v veljavo. Naperjen je v prvi vrsti proti Jugoslovanom, katerih je bila že danes cela vrsta obsojena.

Italijani se hočejo boriti s hudodičem.

Pariz, 30. septembra. General Garibaldi je prispel v Pariz. Pariški listi priobčujejo razgovore, ki jih je imel Garibaldi z različnimi zastopniki pariškega časopisja z ozirom na dogodke na Reki. Garibaldi je rekel med drugim: »Obžalujem, da se nisem mogel udeležiti d' Annunzijevega podjetja. D' Annunzio ni ničesar drugega, kakor roka s tisočletnimi pravicami, ki je izvršila razsodbo. Tudi jaz bi na njegovem mestu postopal kakor on. Pokret, ki ga je izval d' Annunzio je tako silen, da bo šel preko vlade, ki ni več gospodar niti nad armado niti nad mornarico. Reka je italijanska in ostane italijanska. Na pripombo novinarjev, da se Italija radi Reke zaplete v novo vojno, je Garibaldi odgovoril: »Pa dobro, bili se bomo, če bo potreba tudi proti hudodihu. Mi zahtevamo Reko in smo jo vzeli! Obdržali jo bomo in če se bomo morali biti za to, da jo obdržimo, bomo se bili do konca.«

Slovensko mestno gledališče

REPERTOIRE:

V četrtek 2.: Ob 8.20. uri: Koncert Zlatko Baloković, violin virtuoz.
V petek, 3. oktobra: Zaprt.
V soboto, 4. oktobra: »Veriga«.
V nedeljo, 5. oktobra: »Tugomer«.

Dvostavno in ameriško KNJIGOVODSTVO

Sestavljen V. Krottmayer, slovensko izdajo priredil profesor M. Dolenc. :: Založnik ZASEBNO UČILIŠČE LEGAT V MARIBORU

Prva moderna slovenska učna knjiga za knjigovodstvo

neizogibno potrebna za trgovske šole in samouk, zelo važna za trgovce, tovarnarje, obrtnike itd. — Cena 8 kron.

RAVNOKAR IZŠLA. Dobiva se v vseh knjigarnah in v ZASEBNEM UČILIŠČU LEGAT V MARIBORU, :: Vetrinjska ulica 17/1. ::

Odprto pismo!

Gospod

Albert Pečevnik

begunec in trgovec

Maribor.

V »Malih Novicah« z dne 30. septembra 1919, št. 106, se meni očita skrajno krivično postopanje nasproti Vam glede od Vas zaprosenega trgovskega lokala.

Ker ne morem verjeti, da bi bili Vi v kakršnikoli zvezi s tem glede moje osebe resnici v obraz bijajočim člankom, Vas vabim, da Vi sami cenjen občinstvu pojasnite celo zadevo, da se bo isto moglo saj enkrat prepričati, koliko vrednosti je tem člankom in napadom pripisovati in da zaslužijo prsti, kateri primejo za pero k takim že perverzno lažnjivim napadom, da odgnijejo.

Maribor, 1. oktobra 1919.

Josip Schwaiger
ravnatelj pom. mag. uradov.

Oznanila „UNION-PRORAGANDE“, Maribor.
Gospodska ulica št. 25.

Barva vsakovrstno blago
Kemično čisti obleke
Pere in svetlolika
ovratnike, zapestnice in srajce.

JOS. REICH
Maribor, Gospodska ulica 38

Poštna naročila se izvršujejo točno.

V zalogi »Tiskovne zadruga« v Mariboru
je izšla brošura

„Jugoslovanska mučenika
Žrinski in Frankopan“

Spisal Matija Pirc, profesor v Mariboru.

Brošura stane 1.— K, s poštnino 1'05 K
Dobi se v vseh knjigarnah. Šolskim vodstvom
pri večjih naročilih 10% popusta.

Prisrčna hvala!

Podpisani veselični odbor prostovoljne požarne brambe in njenega rešilnega oddelka v Mariboru je dolžan izreči najiskrenejšo zahvalo gosp. vladnemu komisarju dr. Pfeifer za prevzete protektorata in gosp. policijskemu nadkomisarju dr. Senekoviču za izredno podporo povodom dobrodelne prireditve dne 27. in 28. septembra 1919.

Istotako se prisrčno zahvaljujemo cenj. damam, ki so sodelovale pri prodaji cvetlic in v različnih šotorih. Nadalje izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so darovali dobitke za tombolo in srečolov.

Cenjenemu občinstvu mariborskemu, ki je tako mnogobrojno in požrtvovalno obiskalo naše prireditve, vsem tovarišem za njih marljivo sodelovanje najprisrčnejša zahvala!

Za veselični odbor požarne brambe in njenega rešilnega oddelka
v Mariboru:

Tajnik:
Marcel Sobotkiewicz

Poveljnik:
Karl Robaus

Predsednik:
Karl Koschuh

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

priporoča se občinstvu.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zgledaj se v upravnishvu „Mariborskega delavca“.

Podružnica zavarovalne družbe „FENIKS“ v LJUBLJANI Sodna ulica št. 1

Delniška glavica in rezervni zakladi K 47 milijonov. Letni dohodki na zavarovalnici in obrestih K 50 milijonov.

Zavaruje:

1. Proti vsakovrstnim požarnim škodam.
2. Proti ubitju stekla in šipe.
3. Proti tatvini in tatvinskem vlamu.
4. Kavcije do poljubne višine.

Podružnica zavarov. družbe na življenje „FENIKS“ v LJUBLJANI Sodna ulica št. 1

Delniška glavica in rezervni zakladi K 284 milijonov. Letni dohodki na zavarovalnici in obrestih K 210 milijonov.

Družba zavaruje:

Glavnice in rente na človeško življenje po najmodernejših kombinacijah pod izredno ugodnimi pogoji.

3—3